

- Mažai domisi kitų vaikų žaidimais ir prie jų nesijungia.
- Negali susieti paprastų pavienių įvykių (nesuvokia priežasties – pasekmės ryšio).
- Nekalba sudėtiniais sakiniais.
- Kalba sunkiai suprantama dėl neaiškios tarties ar netaisyklingos gramatinės struktūros.
- Sunkiai supranta ir įsimena sąvokas.
- Visai nevartoja apibendrinamųjų žodžių (žaislai, gyvuliukai).
- Nesuvokia priežasties ir pasekmės ryšio: neatsako į klausimą „kodėl“ apie nesudėtingus įvykius.
- Nesudeda paveikslėlio iš 3-4 dalių.
- Blogai girdi ar mato.

6 METŲ VAIKAS

- Sunkiai eina ištisine linija.
- Nelipa laiptais.
- Paklaustas nepasako apie savo jausmus (linksma, pykstu, liūdna).
- Žaisdamas nemėgdžioja suaugusiųjų veiksmų („...taip kaip tėvelis“...)
- Nesuranda sau užsiėmimų.
- Nenumato galimų pavojų (pvz., nesisaugo atvažiuojančio transporto).
- Nerūšiuoja daiktų pagal vieną požymį.
- Nepasako savaitės dienų, nors buvo to mokomas.
- Nenusako paprastų veiksmų sekos.
- Paveikslėlyje neranda nelogiškumo (pvz., vasarą vaikai leidžiasi nuo kalnelio rogutėmis).
- Negeba papasakoti paprastų kasdienių įvykių.
- Blogai girdi ar mato.

Naudota literatūra:

Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas. ŠMM. 2014.

Černius, V. Žmogaus vystymosi kelias. Nuo vaikystės iki brandos. Kaunas, 2006.

Žukauskienė, R. Raidos psichologija. Vilnius, 2007.

Lankstinuką parengė
Pasvalio r. sav. Švietimo pagalbos tarnybos
Pedagoginio psichologinio skyriaus
vyresnioji specialioji pedagogė Inga Kaulinskienė.

PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
ŠVIETIMO PAGALBOS TARNYBOS
PEDAGOGINIS PSICHOLOGINIS SKYRIUS
(Sodų g. 21, Pasvalys; tel. 8 451 34284;
el. p.: spt.pasvalys@gmail.com)

APIE IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ RAIDĄ

- **Vaiko brendimas – tai svyravimas iš vieno taško į kitą ir nuolatinis judėjimas pirmyn.**
- **Kiekvienas vaikas bręsta savaip.**
- **Pažintinę raidą įtakoja tiek įgimti veiksniai, tiek mokymasis.**
- **Pagrindinė vaiko veikla – žaidimas, kurio metu įgyjami nauji įgūdžiai, gebėjimai, socialinė patirtis, vertybės, ugdomi motoriniai sugebėjimai, lavėja protas, išsąmoninamos socialiai priimtinos elgesio normos ir moralės taisyklės.**

2015

Ženkilai, išspėjantys apie poreikį pritaikyti ugdymo procesą, - tai saviti vaiko veiklos būdai žaidžiant, tyrinėjant aplinką, bendraujant su bendraamžiais ir suaugusiais, kurie informuoja apie išylančius ugdymosi sunkumus.

Kiekvienoje ikimokyklinio ugdymo įstaigoje veikia vaiko gerovės komisija, kuri išklauso tėvus ir pedagogus, vertina specialiuosius ugdymosi poreikius, teikia siūlymus ir rekomendacijas tolesniam vaiko ugdymui. Jei būtina, siūlo tėvams, kad vaiko specialieji ugdymosi poreikiai būtų įvertinti savivaldybės Švietimo pagalbos tarnyboje.

Svarbu, kuo anksčiau pastebėti sunkumus ir ieškoti pagalbos.

ŽENKLAI, IŠPĖJANTYS APIE POREIKĮ PRITAIKYTI UGDYMO PROCESĄ

(Iš Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo aprašo, ŠMM, 2014.)

1,5 METŲ VAIKAS

- Savarankiškai nevaikšto.
- Žaisdamas netyrinėja daiktų, tik jais manipuliuoja, deda juos į burną.
- Nemėgsta būti artimųjų apkabinamas, glaudžiamas - priešinasi, traukiasi.
- Nemėgdžioja kito žaidžiančio vaiko judesius.
- Neparodo paveikslėlių knygoje įprastų daiktų, kai kas nors juos įvardija.
- Kalbinamas nerodo emocijų arba, priešingai, susierzina, nesišypso.
- Blogai girdi ar mato.

2 METŲ VAIKAS

- Vis dar vaikšto netvirtai, nors pradėjo vaikščioti prieš 6 ar daugiau mėnesių.
- Negeba parodyti pagrindinių namų apyvokos daiktų ir svarbiausių kūno dalių.
- Nevykdo vieno veiksmo nurodymų (pvz., „prašau paduoti kaladėlę“).
- Nevartoja gestų arba kalbos, norėdamas atkreipti dėmesį į daiktą ar veiksmą.
- „Neįgarsina“ savo norų bent vienu savitu žodžiu ar dviejų žodžių junginiais.
- Nežaidžia jokių imitacinių žaidimų.
- Nemėgdžioja suaugusiųjų veiksmų (pvz., neima iš spintelės indų, nesiekia maišyti tešlos kartu su mama).
- Neatsiliepia į savo vardą atsisukdamas.
- Netyrinėja aplinkos ir ja nesidomi.
- Blogai girdi ar mato.

3 METŲ VAIKAS

- Dažnai griūva ir (ar) sunkiai (įsikibęs, neužtikrintai) lipa laiptais.
- Nerangiai manipuliuoja smulkiais daiktais.
- Nesupranta įprastų kasdienių prašymų (pvz., „padėk batukus į vietą“).
- Kalbėdamas nevartoja 2-3 žodžių sakinių (pvz., vietoj „noriu pieno“ sako „pieno“).
- Nesidomi kitais vaikais.
- Nedalyvauja imitaciniuose žaidimuose.
- Savarankiškai nenusivelka atsagstyto švarkelio ar paltuko.
- Vis dar šlapinasi į kelnytes, nors buvo mokomas sėsti ant puoduko.
- Kalbėdamas nereguliuoja balso stiprumo (kalba pernelyg garsiai arba pernelyg tyliai, nepriklausomai nuo situacijos).
- Blogai girdi ar mato.

4 METŲ VAIKAS

- Nerangiai juda ir manipuliuoja paprastais įrankiais, pvz., šaukštu, šakute ir pan.
- Sunkiai vykdo žodinius nurodymus.
- Kalba neaiški ir ją sunku suprasti.
- Demonstruoja ypatingą užsispyrimą, kuris gali pereiti net į agresyvų elgesį.
- Vis dar labai verkia ir stveriasi už tėvų ar globėjų, kai šie nori išeiti.
- Nesidomi žaidimais su kitais vaikais ir žaidžia vienas.
- Žaisdamas grupiniame žaidime vadovaujant vyresniesiems vaikams ar suaugusiems nesilaiko taisyklių.
- Nesisaugo aplinkoje esančių kliūčių (aštrių kampų, atvirų laiptų).
- Negeba įvykdyti dviejų veiksmų nurodymo (pvz., „prašau paimti puoduką ir pastatyti ant stalo“).
- Nesudeda paveikslėlio iš 2 dalių.
- Negeba nubrėžti linijos pagal pavyzdį.
- Blogai girdi ar mato.

5 METŲ VAIKAS

- Juda nerangiai: klumpa, griūva, neišlaiko pusiausvyros ir pan.
- Nerangiai naudojami pieštuku ir kasdieniais buities įrankiais.
- Dažnai ar nuolat elgiasi agresyviai.
- Pernelyg drovus, baukštus ar emociškai labilus (nuolat besikeičiančios, ne visada adekvačios emocijos).
- Nei namuose, nei darželyje nevykdo nurodymų.
- Lyginant su kitais vaikais, lengvai išsiblaško ir sunkiai sukaupia dėmesį.